

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
**AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS**

VENDIM
Nr. 505, Datë 29.03.2018

“Për mbylljen e hetimit paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit dhe dhënien e rekomandimit për Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Z. Eduard YPI	Zv/Kryetar
Znj. Leida MATJA	Anëtar
Znj. Adriana BERBERI	Anëtar
Z. Helidon BUSHATI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 29.03.2018, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Mbyllja e hetimit paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit dhe dhënia e rekomandimit për Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.

Bazë ligjore: Neni 8, neni 9, neni 24 shkronja d, neni 42 dhe neni 70 i ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar.

Ligjin nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit mbi hetimin paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit dhe relacionit përkatës të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës;

VËREN SE:

I- Procedura e ndjekur

1. Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 8 dhe 9, nenit 24, shkronja d dhe nenit 42, pika 1, të ligjit nr. 9121, datë 28.7.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", (i ndryshuar), me anë të vendimit nr. 488, datë 05.12.2017 “Për hapjen e procedurës së

hetimit paraparak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit”, vendosi të miratojë hapjen e hetimit paraparak në këtë treg, për të parë nëse ka ose jo, shenja të kufizimit të konkurrencës, për periudhën kohore nga 01/06/2016 deri në 30/11/2017.

2. Në vazhdim të procedurës, në zbatim të vendimit nr. 488, datë 05.12.2017 të Komisionit të Konkurrencës, bazuar në nenet 35 dhe 36 të ligjit nr. 9121/2003 dhe autorizimit të Komisionit të Konkurrencës nr. 493, datë 06.12.2017 "Autorizim inspektorësh", inspektorët e Drejtorisë së Mbikëqyrjes së Tregjeve Prodhuese, gjatë periudhës së hetimit paraparak, proceduan me kryerjen e inspektimeve pranë ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit.
3. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të ligjit nr. 9121/2003, janë kërkuar të dhëna dhe informacion nga institucionet shtetërore dhe ndërmarrjet që operojnë në tregun përkatës.

II- Tregu Përkatës

4. Treg përkatës i produktit do të konsiderohet tregu i prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit në vend. Tregu përkatës gjeografik do të konsiderohet tregu i brendshëm, pra territori i Republikës së Shqipërisë.

III- Analiza e tregut

5. Bazuar në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 “Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve”, i ndryshuar, grumbulluesit e duhanit rregullojnë marrëdhëniet me fermerët-kultivues, duke lidhur kontratat përkatëse të prodhimit/kultivimit dhe blerjes së duhanit.
6. Nga informacioni i grumbulluar gjatë procedurës hetimore rezulton se:
 - Ndërmarrja “Mika Korça” SHA nuk ka shlyer ende kultivuesit për prodhimin e dy viteve të fundit 2015 – 2017 në zonën e Belshit/Dumresë, e cila konsiderohet zona më e madhe e prodhimit të duhanit në vend.
 - Tregu i prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit ka pasur hyrje të reja dhe pjesët e tregut kanë ndryshuar, duke mos paraqitur një qëndrueshmëri të tyre.
 - Gjatë vitit 2016 në treg kanë ushtruar aktivitet 4 (katër) ndërmarrje: “Mika Korça”; “Sheldia Group”; “Shelqeti Kompani”; dhe “Dumrea Tabaco”. Në vitin 2017 në treg ka hyrë ndërmarrja e re “Seke Elbasan”, e cila ka zënë një pjesë të konsiderueshme të tregut të grumbullimit, por nuk ka realizuar asnjë eksport gjatë periudhës nën hetim. Gjithashtu, në vitin 2017 është licensuar edhe ndërmarrja “Albania Tabak” për të ushtruar aktivitet në tregun e grumbullimit dhe përpunimit të duhanit në vend.
 - Ndërmarrja “Mika Korça” ka humbur ndjeshëm pjesën e saj të tregut dhe prej muajit prill 2017, ka ndërprerë aktivitetin e saj ekonomiko-financiar.
 - Ndërmarrjet kanë aplikuar çmime blerje të ndryshme sipas kategorive të prodhuara dhe sipas cilësisë së produktit përfundimtar.

7. Për sa më sipër, ndërmarrja “Mika Korça” nuk është më ndërmarrja e vetme, e cila ushtron aktivitet në këtë treg duke mos zotëruar me pozitë dominuese. Tregu paraqet hyrje të ndërmarrjeve të reja duke mos vërejtur pengesa hyrjeje në tregun përkatës. Në këto kushte është rritur mundësia që fermerët prodhues të kenë mundësi zgjedhje për të shitur produktin e tyre.
8. Si konkluzion, pas vlerësimit të pjesëve të tregut, karakteristikave të produktit, konkurrencës potenciale, barrierave ligjore dhe krahasimit të çmimeve të produkteve, bazuar në nenin 8 të ligjit nr. 9121/2003, nuk plotësohen kriteret e pozitës dominuese nga asnjë prej ndërmarrjeve që operojnë në tregun përkatës.

IV- Problematikat e tregut

9. Marrëdhëniet fermerë-grumbullues rezultojnë me problematika të shumta, të cilat konsistojnë në: vonesat në pagesa; mosrespektimin e kontratave me fermerët nga ana e ndërmarrjeve grumbulluese; grumbullimi, klasifikimi dhe vlerësimi i duhanit jashtë standarteve etj.
10. Ministria e Bujqësisë dhe Agjencia Kombëtare e Duhan-Cigareve për zgjidhjen e këtyre problemeve në mbështetje të fermerëve duhan-kultivues, që prej një viti ka ndërmarrë iniciativën për amendimin e ligjit që rregullon këtë fushë.
11. Projekt-ligji përkatës është përcjellë për mendim pranë Autoritetit të Konkurrencës në nëntor 2016, lidhur me të cilin Komisioni i Konkurrencës është shprehur me vendimin nr. 442, datë 22.11.2016 “Për disa rekomandime mbi projekt/ligjin “Për disa shtesa e ndryshime në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 “Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve”, të ndryshuar.
12. Projekt-ligji nuk rezulton të jetë miratuar ende dhe problematikat e ngritura nga grupet e interesit, nga të cilat kanë marrë shkas edhe amendimet e propozuara në projekt-ligj, janë ngritur dhe janë konstatuar edhe gjatë këtij hetimi paraprak.

Me VKM nr. 37, datë 24.1.2018 "Për miratimin e programit të përgjithshëm analitik, të projekt-akteve që do të paraqiten për shqyrtim në Këshillin e Ministrave gjatë vitit 2018", është parashikuar që nga Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, katërmujorin e dytë do të paraqitet për shqyrtim pranë Këshillit të Ministrave projekt/ligji "Për disa ndryshime e shtesa në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 "Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve", të ndryshuar".

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 8, nenin 24 shkronja d, nenin 26 dhe nenin 70, të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar,

VENDOSI:

- I. Ti rekomandojë Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, që:

- a) Në projekt-ligjin “Për disa ndryshime e shtesa në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 “Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve”, të ndryshuar”, të ketë në konsideratë:
- Vendimin e Komisionit të Konkurrencës nr. 438, datë 05.10.2016 “Mbi disa rekomandime dhe mbylljen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit”, si dhe;
 - Vendimin e Komisionit të Konkurrencës nr. 442, datë 22.11.2016 “Për disa rekomandime mbi projekt-ligjin “Për disa shtesa e ndryshime në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 “Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve”, të ndryshuar”, i cili rekomandon që:

“Në projekt-ligjin “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 8691, datë 16.11.2000 “Për prodhimin dhe tregtimin e duhanit dhe të cigareve”, të ndryshuar”, të shtohet një dispozitë (në nenin 9 të projekt-ligjit, i cili bën ndryshime në nenin 21 të ligjit aktual, të shtohet një pikë) ku të përcaktohet bashkëpunimi i Agjencia Kombëtare e Duhan Cigares (AKDC) me Autoritetin e Konkurrencës në rastet kur dyshon për një sjellje të mundshme antikonkurruese të ndërmarrjeve që operojnë në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit”.

- II. Monitorimin nga ana e Autoritetit të Konkurrencës të tregut të prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit, për periudhën nga data 1 dhjetor 2017 deri me 31 dhjetor 2018.
- III. Mbylljen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prodhimit, grumbullimit, përpunimit dhe eksportit të duhanit, pasi në përfundim të kësaj procedure hetimore nuk u konstatuan shenja të kufizimit të konkurrencës në këtë treg, për periudhën nën hetim.
- IV. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi dhe njoftimin e palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS